

**КООПЕРАЦІЯ І ПІДПРИЄМНИЦТВО – ОСНОВА ЕКОНОМІКИ ГАЛИЧНИНИ
(1921 – 1939 рр.)**

Процес глобалізації, що реально здійснюється нині у світі, значно посилює вплив ринкових відносин, особливо в країнах з перехідною економікою, підносить на якісно новий рівень роль кооперативних об'єднань і транснаціональних корпорацій, у яких важливу роль виконують саме кооперативні структури.

У промислових розвинутих країнах добре розуміють, наскільки важливі кооперативи для ринкової економіки.

За останні 100 років у більшості таких держав кооперативи перетворилися в міцні економічні самоорганізовані структури, в єдині системи на місцевому, національному, регіональному і міжнародному рівнях.

Про діалектику спільної національної роботи писав В.Несторович, наголошуючи на тому, що «кооперація і приватна підприємчість доповнюють взаємно у своїй господарсько-національній місії, а тому не сміє бути між ними ворожнечі, бо навіть тільки потурання толеранції, а мусить бути співпраця».

В унісон цьому звучать слова визначного громадського й кооперативного діяча Ю.Павликовського про те, що ці два напрями національної господарської розбудови, які ґрунтуються на різних світоглядних засадах і «вживають різних, питомих кожному з них, методів праці» однаково «потрібні українському народові». На його думку, «існування їх є оправдане історичними та психічними умовами розвитку українського народу, а відношення до них кристалізується на основах аналізу наставлення верстату праці, який відповідає поняттю національної потреби тоді, коли повстає як необхідна конечність праці народу над собою». Виходячи із цього, Ю.Павликовський підкреслює, що «пробним каменем користі існування кооперативного, так і приватного верстату праці, є беззастережне підчинення їх добру нації».

Про світоглядні засади українського приватництва і кооперації та їхню роль у спільній справі господарського дозрівання в специфічних умовах тогочасної Польщі писав у своїй статті головний редактор «Українського Купця» М.Ковалюк. Він, зокрема, зазначав, що кооперація не може зробити у справі національного відродження того, що властиве для функції приватного підприємства. «По-перше, кооперація є засобом до поборювання господарських аномальностей, повсталих через систему капіталістичного способу господарювання, а приватно-купецький стан є носієм і творцем самого капіталу, як і рівно ж капіталістичного способу господарювання». Та в умовах бездержавного існування ці два важливі суспільно-господарські рухи об'єднувало спільне завдання, а, власне: «поширення і розбудування національного організму через здобуття такої важної ділянки у життю економічно-політичній кожної нації, як торгівля і промисел». Домінанта соціального у доктрині кооператизму та домінанта індивідуального у ліберальній доктрині приватництва, на думку автора мають взаємодоповнювати одна одну, коли йдеться про формування державотворчої нації. «Вимоги практичного життя були і будуть завше сильнішими від усяких писаних теорій через організацію як одного, так і другого під впливом вище наведених спільних цілей – зможемо минути не одну боротьбу з вітряками, заощадивши в той спосіб нашу національну енергію, використовуючи її продуктивніше у ділянці національного скріплення» – підсумовує В.Ковалюк.

Література:

1. Несторович В. Наш шлях і наші завдання / В.Несторович // Торговля і Промисл. – 1 жовтня. – Ч.1.– 1934. – С. 1-2.; 2. Павликовський Ю. Кооперація і приватники / Ю. Павликовський // Торговля і Промисл. – 1 жовтня. – Ч.1.– 1934. – С.2-3.; 3. Ковалюк М. Приватний купець і кооперація / М. Ковалюк // Український купець – Березень – Ч.2– 1929 – с.2.